

Växjö universitet
Rektor

Juridiska avdelningen
Pontus Kyrk
BESLUT
2003-04-14
Reg.nr 31-4254-02

Inställd utbildning

Anmälan

Studentkåren i Växjö har i en anmälan till Högskoleverket ifrågasatt Ekonomihögskolans vid Växjö universitet beslut att ställa in kursen International Business, del 1, 20 poäng. Studentkåren har anfört bl.a. följande.

Ekonomihögskolan antog tolv studenter till fördjupningskursen International Business. Kursen skulle starta den 2 september 2002. Den 28 augusti kontaktades studenterna via e-post, där de ombads kontakta studievägledaren för information angående kursen. De som inte hade besvarat e-posten den 29 augusti kontaktades per telefon. Studenterna fick vid dessa kontakter veta att kursen var inställd och de ombads därför att välja en annan fördjupningskurs. Studenterna var tvungna att snabbt fatta ett beslut om sin framtid, en av kurserna som kunde väljas började på fredagen samma vecka, de övriga kurserna började den kommande veckan. Studentkåren anser att ett antagningsbesked är ett gynnande förvaltningsbeslut och universitetet bör därför inte kunna ställa in en kurs om studenterna har blivit antagna till kursen. Ekonomihögskolans förklaring till inställandet av kursen är att det var för få av de sökande till kursen som var behöriga. Emellertid hade en majoritet av de studenter som på sitt antagningsbesked fått anmärkningen 10, dvs. att de vid registreringsdatumet för kursen var tvungna att uppvisa att de uppfyllde den särskilda behörigheten, fått ett muntligt besked av fördjupningsansvarig om att de skulle erhålla dispens från de särskilda behörighetskraven. Vårterminen 2002 inställdes för övrigt en annan kurs vid Ekonomihögskolan efter det att studenter blivit antagna till kursen. Enligt 3 kap 9 § högskoleförordningen skall också information lämnas till och samråd sked med studentrepresentanter i god tid före ett beslut skall fattas, när det inte fattas av ett organ. Detta har Ekonomihögskolan helt förbiset i detta fall. Studentkåren anser även att berörda studenter skall tilldelas skadestånd jämlikt 5 kap 1 § skadeståndslagen. Studenterna var nämligen tvungna att hastigt välja en ny inriktning på sin utbildning, och vissa fick detta besked under omtentamensperioden, vilket ledde till en stressfylld situation.

Utredning

Växjö universitets yttrande

Högskoleverket har anmodat Växjö universitet att yttra sig över anmälan.

Universitetet har i sitt remissvar anfört i huvudsak följande.

/.../Växjö universitet har i allt sitt anmälnings- och informationsmaterial ett förbehåll, nämligen att "Med reservation för ändringar i kursutbudet". Vi finner detta nödvändigt eftersom informationsmaterial produceras i så god tid före faktisk kursstart att grundförutsättningarna ibland helt radikalt förändrats både vad gäller studerandeantal och tillgång till lärare.

I detta fall var det alltför få behöriga sökande som föranledde att man ställde in den planerade och utlysta fördjupningen, "International Business". Det är ytterst beklagligt att detta besked inte delgivits de studerande i samband med att antagningsbeskeden gick ut och detta är vi naturligtvis inte alls tillfreds med. Ett antagningsbesked är i grunden ett ingånget löfte till studenten att utbildningen skall ges och studenterna planerar självfallet utifrån dessa förutsättningar.

Vi kommer, med anledning av denna händelse att se över rutinerna för hur kurser ställs in, vem som har mandat att ställa in och när detta i så fall kan ske. Dessa principer kommer att gälla samtliga institutioner vid universitetet.

Tidigare inställda kurser som angivits som exempel i skrivelsen till Högskoleverket har ställts in på samma grunder, men i detta fall kom Ekonomihögskolan och de studerande överens om en annan och för båda parter, acceptabel lösning./.../

Av en bilaga till universitetets yttrande (från prefekten vid Ekonomihögskolan) framgår bl.a. följande. Vid antagningen till ifrågakvarande kurs fanns tolv anmälda studenter varav tio med bristfälliga kunskaper. Till följd av att så många studenter hade bristande behörighet beslöt Ekonomihögskolan att kontakta alla studenter för att diskutera det uppkomna läget. Fördjupningsansvarig och studievägledaren tog kontakt med samtliga studenter och blev mer och mer klara över att kursen inte kunde ges. Fler och fler studenter tackade nej. Ekonomihögskolan beslutade då att erbjuda alla studenter ett alternativ från kursutbudet. Från den 27 augusti fick Ekonomihögskolan kontakt med alla studenter och alla kunde erbjudas ett fullgott alternativ till den sökta kursen. Den 2 september beslutade han att kursen skulle ställas in. Ekonomihögskolan erkänner att högskolan i detta ärende har brustit i kontakten med studentkåren. Detta har diskuterats med studentkåren på ett styrelsemöte den 19 september 2002. Vid mötet beslutades att en bättre "early warning" rutin skulle införas för att det inträffade inte skulle upprepas.

Studentkåren har inkommit med yttrande över remissvaret.

Högskoleverkets bedömning

Antagningsbesked

Ett positivt besked om antagning till grundläggande högskoleutbildning är ett gynnande förvaltningsbeslut. Huvudregeln är att ett sådant beslut inte kan återkallas såvida inte förbehåll för återkallelse har gjorts.

Högskoleverket har tidigare ansett det vara ett rimligt krav att ett lärosäte i kurskatalogen eller på något annat sätt skriftligen förbehåller sig rätten att ställa in utbildningen om inte tillräckligt många deltagare finns (jfr Högskoleverkets beslut 1998-01-05, reg.nr 31-2705-97). Växjö universitet har i sitt yttrande anfört att universitetet i allt sitt anmälnings- och informationsmaterial har ett förbehåll med lydelsen ”Med reservation för ändringar i kursutbudet”.

Högskoleverket har i sin tillsynsverksamhet sett att inställda utbildningar kan orsaka stora problem för de studenter som har fått ett positivt besked om antagning och inrättat sig efter detta. Ibland är studenterna omedvetna om det generella förbehåll - att en utbildning kan ställas in om det är för få sökande – som ofta finns i utbildningskatalogerna. Högskoleverket ifrågasätter nu om det är tillräckligt att högskolorna endast i utbildningskatalogen förbehåller sig rätten att ställa in en utbildning. Verket avser därför att i annat sammanhang utreda frågan.

I förevarande ärende synes Växjö universitet (prefekten vid Ekonomihögskolan) ha fattat det formella beslutet att ställa in ifrågasatt kurs i princip samma dag kursen skulle ha startat. Ett sådant förfarande kan självklart medföra stora problem för antagna studenter, som förlitat sig på att kursen skall hållas. Om utbildningen skall ställas in skall detta därför snarast möjligt meddelas berörda studenter. Av insända handlingar från Växjö universitet framgår dock att det sena beskedet berodde på att Ekonomihögskolan hoppades att de obehöriga studenterna som antagits med villkoret att de vid kursstarten skulle vara behöriga, genom kompletteringar skulle bli behöriga, och att kursen därmed ändå skulle kunna hållas. När så inte hade skett i tillräckligt stor utsträckning, ställdes kursen in. Universitetet uppger sig ha erbjudit de berörda studenterna fullgoda alternativ till den sökta kursen. Universitetet har även anfört att med anledning av det inträffade kommer en översyn att göras av rutinerna för hur kurser ställs in, vem som har mandat att ställa in och när detta i så fall kan ske. Högskoleverket förutsätter att så sker och avser att följa upp ärendet i denna del.

Studentinflytande

Enligt 3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen (1993:100) har studenterna vid högskolan rätt att vara representerade i alla beslutande och beredande organ inom högskolan vars verksamhet har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Om beslut inte skall fattas eller beredningen genomföras av ett organ utan av en enda person skall information lämnas till och samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslut respektive slutförande av beredningen.

Vad gäller frågan om bristande samråd med och information till studentrepresentanter har prefekten vid Ekonomihögskolan erkänt brister i detta avseende och att rutiner, efter samråd med studentkåren, numera införts för att det inträffade inte skall upprepas i framtiden. Högskoleverket finner därför inte skäl att vidare uppehålla sig i denna sak.

Ersättning/skadestånd

Studentkåren har med anledning av det inträffade ansett att studenterna även bör tilldelas skadestånd då de fått utstå personskada i form av särskilda angelägenheter. I Högskoleverkets tillsyn ingår att kontrollera att lagar inom högskoleområdet följs samt att i övrigt allmänhetens och enskilda individers behov, intressen och rättigheter i förhållande till högskolesystemet blir tillgodosedda. Högskoleverket är inte behörigt att pröva skadeståndsanspråk. Ett sådant anspråk prövas av Justitiekanslern (JK).

Med dessa besked avslutas ärendet.

Barbro Molander
Beslutande verksjurist

Pontus Kyrk
Verksjurist

Kopia till:
Studentkåren i Växjö